

Miljödepartementet
103 33 Stockholm
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se

Remissvar - Promemoria M2021/02118 En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter

Sammanfattning

Dorotea är en kommun som präglas av långa avstånd med låg befolkningstäthet, med en turistby långt ifrån tätorten.

Dorotea kommun lämnar sina synpunkter i punktform. Förslaget är rätt i tiden och kommer att leda till att sorteringen blir bättre. Det kommer i sin tur att minska på restavfallet, och därmed bidra i arbetet mot en cirkulär ekonomi där producenterna måste ta sina kostnader.

- Dorotea kommun anser att det är bra att kommunerna, på producentansvarsorganisationernas bekostnad, ska samla in utsorterat förpackningsavfall i utomhusmiljöer. Här kan det dock behövas vägledning och förtydliganden från Naturvårdsverket. I vägledningen bör det bland annat framgå i detalj vilka utomhusmiljöer som är aktuella och vilka materialslag som ska samlas in.
- Ett producentansvar innebär att producenterna ska ta ansvar för sina förpackningar som de sätter på marknaden. Därför är helt rätt att producenterna ska ansvara ekonomiskt för insamling och behandling av dessa förpackningar. Det är även bra att en producentansvarsorganisation inte ska få dela ut vinst till sina ägare. Det medför att kostnader för insamling och behandling ska gå jämn upp med intäkterna från förpackningsavgifterna.
- Krav bör ställas på producenterna att tillverka förpackningar med hög kvalitet så att nya förpackningar kan tillverkas så att ”downcycling” kan undvikas. I stället för en linjär återvinning måste det eftersträvas en cirkulär återvinning.

- Det inte är rimligt att ställa krav på att varje kommun ska tillhandahålla en omlastningsplats. Insamlingen kan ske i större geografiska effektiva lösningar än inom varje kommun var för sig. Det är så producenterna redan gör i dagens insamlingssystem. Teknik finns för att kunna redovisa mängderna insamlat material per kommun. Det behövs en större frihetsgrad för kommunen i samråd med producenterna att ta fram lämpliga omlastningsplatser utifrån volymer av förpackningar som samlas in. Vilka krav som kommer att finnas på kommunerna för mellanlagring och hur ofta ska producenterna hämta material är viktiga frågor och har en ekonomisk påverkan på kommunerna. Även här är det viktigt att producenterna tar sitt fulla ansvar och ersätter kommunerna för dessa omlastningsplatser.
- Viktigt att poängtera att det råder en stor misstänksamhet, bland kommunens tjänstepersoner och politiker, mot producenterna om att de faktiskt kommer att ta sitt totala kostnadsansvar. Under alla år som det funnits producentansvar för förpackningar har producenterna glidit undan sitt ansvar och låtit kommunerna hantera frågor och kostnader från hushållen och deras förpackningar. Många kommuner tror därför att kostnaderna än en gång kommer att landa i kommunens knä med höjda avgifter som följd. Det behövs därför ett förtydligande i lagstiftningen om full kostnadstäckning så att det inte råder någon tveksamhet för kommunerna om att producenterna ska ta sitt fulla ansvar.
- Nya krav på utsortering är bra att det krävs. Den som har en förpackning som innehåller avfall ska se till att förpackningen särskiljs från innehållet. Detta krav möjliggör för kommunerna att vara ännu tydligare i sina föreskrifter om hur avfall ska sorteras.
- Att säkerställa möjligheter för att dispenser ska kunna sökas för samlade insamlingsplatser, där klimatnyttan med FNI inte anses hållbart så som i mindre och glesare byar.
- Det är även bra att kommunerna ska lämna över det insamlade förpackningsavfallet till producentorganisationerna. För att en cirkulär ekonomi ska vara möjlig är det viktigt att förpackningarna åter kan ingå i ett kretslopp.
- Det borde ställas samma krav på verksamheter på servicenivå med fastighetsnära insamling av förpackningar som de krav som ställs på hushåll. Det är bra att krav ställs på den största producentansvarsorganisationen om att ordna minst en mottagningsplats i varje kommun för insamling från övriga verksamheter för skrymmande förpackningar och tillfälligt större mängder förpackningar. Det är även bra att producenterna har krav på att informera övriga verksamheter.

- Att Naturvårdsverket tar en central roll är bra, med bland annat beräkning av marknadsandelar samt övervakning att fördelningen blir rättvis. Det behövs en central myndighet som är objektiv och som kan ta beslut som respektive part måste följa. Det har varit alldeles för många och långa diskussioner mellan kommuner och producenter för att konsensus ska råda. Dessutom har producenterna inom producentorganisationerna inte alltid varit överens och det har också påverkat samordningen.
- Det är även bra att lättnad vad gäller betalning av tillsynsavgifter inte gäller för producenter av förpackningar som är engångsplastprodukter (plastlock till muggar, matlådor, muggar m.fl.). Vi anser till och med att dessa engångsprodukter borde förbjudas eller beskattas. Det finns alldeles för många produkter som bara nyttjas några få minuter. Dessa engångsförpackningar blir sedan avfall som i bästa fall lämnas till energiåtervinning men tyvärr hamnar de alltför ofta i naturen. Vi anser att det är ett stort slöseri med resurser med stor påverkan på klimatet.
- Det är bra att implementeringen får ske successivt, men att det slutgiltiga införandet borde vara första januari år 2028. Anledningen är ingångna avtal och en rimlig införande tid med både utredningar, politiska beslut, taxor, upphandlingar, nytt insamlingssystem med tillgång till både kärl och fordon.
- Dorotea kommun anser att det är bra att kommunerna får ansvaret för insamlingen av förpackningar och att denna insamling ska kunna ske fastighetsnära i den mån det är möjligt för de vanligast förekommande förpackningarna (plast, papper, glas och metall). Kommunen kan då i möjliga mån samordna insamlingen av rest- och matavfall med insamlingen av förpackningar, vilket innebär att det blir betydligt lättare för hushållen att göra rätt i avfallshanteringen, men då måste kommunerna få full kostnadstäckning för detta.
- Kostnadstäckningen för denna insamling är mycket viktig att den blir så rättvisande som möjligt, annars är risken stor att dom små kommunernas avfallstaxor kommer att bli skyhöga och på sikt resultera i minskat kundunderlag. Därav måste producentansvar organisationerna stå för dom investeringskostnader som kommunerna står inför.

Andreas Karlsson
Renhållningsansvarig Dorotea kommun